Say?sal Yetkinlik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Say?sal Yetkinlik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30042

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Say?sal Yetkinlik Ölçe?i, üniversite ö?rencilerinin say?sal teknolojilere yönelik yetkinlik düzeylerini, fark?ndal?klar?n? ve motivasyonlar?n? ölçmek amac?yla 2010 y?l?nda geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, dört temel alt boyuttan olu?makta olup, toplamda 45 madde içermektedir. Bu alt boyutlar; **Fark?ndal?k**, **Motivasyon**, **Teknik Eri?im** ve **Yetkinlik** olarak adland?r?lm??t?r. Ölçe?in geli?tirilmesi sürecinde geçerlik ve güvenirlik çal??malar? titizlikle yürütülmü?tür.

Ölçek, kat?l?mc?lar?n maddelere ne ölçüde kat?ld???n? belirlemek üzere 7'li Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullanmaktad?r. Yap?lan çal??malar, ölçe?in üniversite ö?rencileri ba?lam?nda say?sal yetkinli?i ölçmek için güçlü yap?sal geçerli?e ve yüksek iç tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Say?sal Yetkinlik, Dijital Okuryazarl?k, Üniversite Ö?rencileri, Faktör Analizi, Psikometrik Ölçek Geli?tirme, Say?sal Yetkinlik, Motivasyon.

Yazarlar

Buket Akkoyunlu, M. Yasin Soylu, Meral Ça?lar

Amaç

Say?sal Yetkinlik Ölçe?i'nin temel amac?, yüksekö?retim kurumlar?nda ö?renim gören ö?rencilerin say?sal teknolojileri kullanma, anlama ve bunlara eri?im sa?lama konusundaki genel yetkinlik düzeylerini ölçmektir. Bu amaçla, ölçek, ö?rencilerin **giri?imcilik** ve **teknoloji kullan?m?** gibi kritik alanlardaki yeterliliklerini de?erlendirmeye odaklanm??t?r.

Ölçek, özellikle e?itim ara?t?rmac?lar? ve politika yap?c?lar için ö?rencilerin say?sal yetkinliklerindeki güçlü ve zay?f yönleri belirlemede kritik bir rol oynamaktad?r. Elde edilen veriler, e?itim programlar?n?n ve müfredat?n say?sal ça??n gerekliliklerine uygun olarak yeniden düzenlenmesine olanak tan?maktad?r.

Yap?

Ölçek, üniversite ö?rencilerinin say?sal yetkinli?ini dört farkl? ancak birbiriyle ili?kili boyutta ele alan çok boyutlu bir yap?y? ölçmektedir. Bu boyutlar, bireyin teknolojiye kar?? tutumunu, eri?im imkanlar?n? ve pratik becerilerini kapsamaktad?r.

Fark?ndal?k: Say?sal teknolojilerin önemini ve kariyer ba?ar?s? için gereklili?ini anlama düzeyini

ARABPSYCHOLOGY.COM

ölçer (9 madde).
Motivasyon: Bireyin say?sal teknolojileri kullanma ve bu alanda kendini geli?tirme konusundaki inanc?n? ve isteklili?ini ölçer (10 madde).
Teknik Eri?im: Yeni teknolojilere duyulan ilgiyi, onlar? deneme ve kullanma hevesini ve teknik eri?im kolayl???n? ölçer (10 madde).
Yetkinlik: Bireyin web kaynaklar?n? de?erlendirme ve say?sal görevleri yerine getirme gibi pratik becerilerini ölçer (16 madde).

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar? iki ana ba?l?k alt?nda toplanm??t?r: kapsam geçerli?i ve yap? geçerli?i. **Kapsam geçerli?i** için, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen yap?y? ne derece temsil etti?ini belirlemek amac?yla uzman görü?lerine ba?vurulmu? ve uzman kan?lar?n?n yeterli oldu?u sonucuna var?lm??t?r. Bu süreç, ölçme arac?n?n hedeflenen amaca hizmet etti?ini göstermi?tir.

Ölçe?in **yap? geçerli?i** ise, ölçe?in teorik olarak öngörülen boyutlar?n? empirik olarak do?rulamak amac?yla Faktör Analizi kullan?larak incelenmi?tir. Faktör Analizi sonuçlar?, ölçe?in dört boyutlu yap?s?n? desteklemi? ve her bir boyutun içerdi?i maddelerin uygunlu?unu belirlemi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l?k güvenirli?i, Cronbach Alfa katsay?lar? hesaplanarak analiz edilmi?tir. Elde edilen bulgular, ölçe?in genel olarak yüksek bir iç tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermektedir.

Ölçe?in tamam? için **Cronbach Alfa katsay?s?**: 0.86
Fark?ndal?k alt boyutu için **Cronbach Alfa katsay?s?**: 0.94
Motivasyon alt boyutu için **Cronbach Alfa katsay?s?**: 0.84
Teknik Eri?im alt boyutu için **Cronbach Alfa katsay?s?**: 0.78
Yetkinlik alt boyutu için **Cronbach Alfa katsay?s?**: 0.81

Tüm alt boyutlar?n ve ölçe?in genelinin 0.70 üzerindeki Cronbach Alfa katsay?lar?, Say?sal Yetkinlik Ölçe?i'nin güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Ölçe?in geli?tirme a?amas?nda, yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?lm??t?r. Bu analiz, ölçe?in alt?nda yatan psikolojik yap?y? ortaya ç?karmay? hedeflemi?tir. Analiz sonucunda, ölçe?in beklenen ?ekilde dört temel boyuttan olu?tu?u belirlenmi?tir.

Dört faktörlü bu yap?, toplam 45 maddenin ilgili alt boyutlara da??l?m?n? kesinle?tirmi?tir. Faktör

ARABPSYCHOLOGY.COM

yükleri ve maddelerin alt boyutlara da??l?m?, ölçe?in teorik çerçevesiyle tutarl? bir ?ekilde, say?sal yetkinli?in çok yönlü do?as?n? yans?tmaktad?r.

Ölçme Arac?

Test Türü: Geli?tirme (Öz Bildirim Ölçe?i)

Format: 45 maddelik, 4 alt boyutlu ölçek.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite Ö?rencileri

Ya? Grubu: Yüksekö?retim ça?? (Genellikle 18-25 ya? aras?)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki üniversitelerde ö?renim gören ö?renciler.

Test Metodolojisi: 7'li Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?lm??t?r. Puanlama aral??? "1 = hiç kat?lm?yorum" ile "7 = tamamen kat?l?yorum" aras?ndad?r. Ortada yer alan 4 puan? ise "karars?z?m" ifadesini temsil etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Dijital Yetkinlik, Teknoloji E?itimi, Ö?renci Motivasyonu, Say?sal Fark?ndal?k, Yap? Geçerli?i, Güvenilirlik, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Sa?lanan bilgide mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: buket@hacettepe.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Yaz??ma Adresi: Hacettepe Üniversitesi E?itim Fakültesi, Ankara, Türkiye.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek **2010** y?l?nda Akkoyunlu, Soylu ve Ça?lar taraf?ndan geli?tirilmi?tir. Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilmektedir.

Ölçe?in orijinal makalesi ve detayl? bilgileri Hacettepe Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi web sayfas?nda mevcuttur.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: sayisal-yetkinlik-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Akkoyunlu, B., Soylu, M. Y., ve Ça?lar, M. (2010). Üniversite ö?rencileri için "Say?sal Yetkinlik Ölçe?i" geli?tirme çal??mas?. *Hacettepe Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi*, *39*, 10-19.

Say?sal Yetkinlik Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek toplam 4 alt boyut ve 45 maddeden olu?maktad?r. Her bir alt boyuta ait örnek bir madde a?a??da sunulmu?tur:

Fark?ndal?k (9 madde): Say?sal teknolojiler ba?ar?l? bir giri?imci olmak için gerekli olan beceri ve anlay??? kazanmam?z? sa?lar.
Motivasyon (10 madde): Say?sal teknolojiler yoluyla imkâns?z? ba?arabilece?ime inan?yorum.
Teknik Eri?im (10 madde): Yeni teknolojileri çok seviyorum, onu ilk deneyen ve kullananlar aras?nday?m.
Yetkinlik (16 madde): Web kaynaklar?n? de?erlendirebiliyorum.

ARABPSYCHOLOGY.COM